

Povzetek revizijskega poročila *Urejanje oskrbe s pitno vodo v Pomurju*

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *učinkovitosti urejanja oskrbe s pitno vodo v Pomurju v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2014*, da bi preverilo, ali sta priprava in izvedba investicijskih projektov potekali organizacijsko in časovno učinkovito in ali so rešitve za infrastrukturo ter predviden način delovanja novih sistemov oskrbe s pitno vodo vsebinsko učinkoviti.

Za revidirance je računsko sodišče določilo ministrstvo, pristojno za okolje (v nadaljevanju: ministrstvo), in 27 občin na območju Pomurja. Naloge na področju okolja, ki jih je opravljalo Ministrstvo za okolje in prostor, so 10. 2. 2012 na podlagi 4. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS-F) prešle na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje in 18. 9. 2014 na podlagi 3. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS-H) na Ministrstvo za okolje in prostor.

Ministrstvo in občine so se v letu 2005 skupaj odločili, da bodo izboljšali oskrbo s pitno vodo v Pomurju z izvedbo investicijskih projektov, s katerimi bi združili več deset obstoječih samostojnih vodovodnih sistemov. Investicijski projekti so bili zaključeni konec leta 2015.

Ministrstvo je od leta 2005 do leta 2007 samostojno vodilo postopke načrtovanja transportnih vodovodov za oskrbo s pitno vodo v Pomurju, nato pa je v letih 2007 in 2008 spremenilo projekt in postopke izvedbe projektov preneslo na občine. Računsko sodišče je ugotovilo, da je ministrstvo spremenilo način izvajanja projekta, ne da bi predhodno analiziralo različne variante njegove izvedbe in jasno razmejilo odgovornosti med ministrstvom in občinami vse do leta 2010, ko so sklenili Aneks št. 1 k pogodbi o izgradnji in obratovanju ter skupnem upravljanju regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja z dne 21. 1. 2005.

Ministrstvo tudi ni izkazalo, da je bila usmeritev, da bodo na območju Pomurja trije sistemi oskrbe s pitno vodo (Sistem A z načrtovanimi 24.000 priključenimi prebivalci zajema 7 občin, Sistem B z načrtovanimi 58.000 priključenimi prebivalci zajema 12 občin in Sistem C z načrtovanimi 37.000 priključenimi prebivalci zajema 8 občin), določena na podlagi izvedene analize prednosti in slabosti različnih variant. Ob tem je bilo v programskem dokumentu Vlade Republike Slovenije za oskrbo s pitno vodo določeno, da je ciljna velikost sistemov oskrbe s pitno vodo v Sloveniji sistem z vsaj 50.000 prebivalci, hkrati pa je bilo v drugem programskem dokumentu Vlade Republike Slovenije za področje kohezijske politike določeno, da se financira ureditev sistemov oskrbe s pitno vodo z vsaj 10.000 prebivalci.

Ministrstvo za medobčinske sisteme oskrbe s pitno vodo tudi ni jasno določilo načina porabe oziroma delitve prihodkov v primeru določitve enotne cene. Čeprav Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja omogoča možnost določitve enotnih cen, pa ne določa načina njihove določitve.

Občine Pomurja niso vnaprej, to je pred potrditvijo investicij, določile načina oblikovanja cen in zagotavljanja sredstev za delovanje sistemov. S pogodbami so se vnaprej dogovorile zgolj za enotno politiko cen. Namenskost rabe omrežnine oziroma najemnine za investicije v isto infrastrukturo je bila dogovorjena le pri občinah Sistema B. Občine Sistema A in Sistema C tako še niso uredile načina zagotavljanja finančnih sredstev za dolgoročno vzdržnost delovanja sistemov. Vse občine tudi niso popolnoma spoštovale dogovora z ministrstvom o le enem upravljavcu za vsak sistem in so naknadno, to je v času gradnje, dajale pobude za delitev že dogovorjenih enotnih sistemov oskrbe s pitno vodo (na primer Občina Gornja Radgona) ali poskušale doseči, da bi čim več nalog zagotavljanja oskrbe s pitno vodo še naprej, vsaj posredno, izvajali dosedanja lokalni izvajalci gospodarskih javnih služb (občine Sistema B).

Ministrstvo in občine Pomurja *niso učinkovito vodili procesa priprave investicije oskrbe s pitno vodo*, in sicer v delu, ki se nanaša na časovno in organizacijsko učinkovitost načrtovanja in izvajanja tega projekta. Prav tako v delu, ki se nanaša na vsebinsko učinkovitost načrtovanja, *niso bili učinkoviti glede določitve sistemov in upravljavcev za projekte oskrbe s pitno vodo*. Občine Pomurja *niso bile učinkovite pri obvladovanju finančnih vplivov projekta oskrbe s pitno vodo na občine in občane*, in sicer v delu, ki se nanaša na oblikovanje cen za oskrbo s pitno vodo in zagotavljanje finančnih sredstev za dolgoročno vzdržnost delovanja sistemov.

Računsko sodišče je od ministrstva *zahtevalo predložitev odzivnega poročila*, v katerem mora izkazati pripravo načrtov aktivnosti za izboljšanje ekonomičnosti izvajanja vodooskrbe, kar pomeni, da ima posamezen vodovodni sistem v Republiki Sloveniji takšno število odjemalcev, da lahko zagotovi finančna sredstva za potrebno tehnologijo in kadre za zagotavljanje kakovostne pitne vode. Ministrstvo mora izkazati pripravo načrtov aktivnosti tudi za izvedbo medobčinskih projektov ureditve oskrbe s pitno vodo programskega obdobja 2014–2020, in sicer za dopolnitev predpisov, tako da se opredeli, kako naj občine v primeru skupnih sistemov oskrbe s pitno vodo in enotne cene določijo enotno ceno oziroma delijo prihodke in financirajo delovanje skupnega sistema ali posameznih delov sistema, in da se določi, da se sredstva, zbrana iz uporabe infrastrukture vodooskrbe, namensko porabijo za komunalno infrastrukturo.

Računsko sodišče je ministrstvu in občinam podalo tudi vrsto *priporočil*, ki se nanašajo na ureditev izvajanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo.

Ljubljana, 19. julija 2016